

Česká archivní společnost a ABS

► **Jana Barbora Slaběňáková**

Ve dnech 6.–8. října 2011 se zaměstnanci ABS Jana Barbora Slaběňáková a Pavel Vaněk zúčastnili exkurze České archivní společnosti, nazvané „Putování (nejen) po baťovských městech“. Organizátoři si vytkli za cíl navštívit zejména místa spjatá s působením firmy Baťa. První den jsme navštívili nejprve Státní okresní archiv Zlín, sídlící od roku 1966 na zámku v Klečůvce.

Zámek Klečůvka, sídlo Státního okresního archivu Zlín.

V letech 1994–1995 byl vedle zámku dostavěn třípodlažní depozitář, k lepšímu přispěla i následná rekonstrukce zámecké budovy v letech 1995–1996. Sídlo tohoto archivu je příkladem budovy umístěné mimo okresní centrum a zároveň ukazuje možnosti adaptace historické budovy pro archivní účely. V současnosti archiv pečuje o více než 4447 běžných metrů archiválií, rozčleněných do 1702 archivních fondů. Ředitel archivu Mgr. David Valůšek byl průvodcem exkurze po zbytek jejího programu. Dále jsme navštívili Baťovu vilu, která je dnes sídlem Nadace Tomáše Bati, kongresové centrum ve Zlíně, postavené v roce 2010 podle návrhu známé architektky prof. Ing. arch. Evy Jiřičné a tvořící zajímavou kompozici se sousední budovou Univerzity Tomáše Bati (od téže architektky). Na závěr dne jsme se vydali do výškové budovy č. 21, dnes sídla Krajského úřadu Zlínského kraje. Nerealizovala se návštěva

Bývalý Archiv Pohraniční stráže a vojsk MV v Nitrianské Stredě.

svitovského archivu z důvodu služební cesty odpovědného pracovníka. Následujícího dne se účastníci exkurze přesunuli na slovenské území, kde nejprve navštívili Štátny archív v Nitre, pobočku Topoľčany. Zde si prohlédli jednak depozitáře, jednak vybrané zajímavé archiválie a seznámili se s historií výstavby archivní budovy, která byla v roce 1975 (rok stěhování topoľčanského archivu do objektu) vůbec první budovou v tehdejším Československu stavěnou za účelem uložení archivního materiálu. Budova prošla rekonstrukcí (ukončena 2005), v rámci které byla zvýšena o jedno poschodí a kompletně zrekonstruovány byly prostory pro uložení archiválií. Jejich kapacita tak dosáhla přes 4000 běžných metrů; v archivu je nyní uloženo přes 900 fondů. Ředitelka pobočky PhDr. Olga Kvasnicová se vedle Mgr. Davida Valůška zhostila role průvodkyně celého dne.

Následovala zastávka u objektu někdejšího Archivu Pohraniční stráže a vojsk MV v Nitrianské Stredě (klasicistní zámek). V tomto objektu se po rozdělení federace nacházel depozitář archivu Ministerstva vnitra Slovenské republiky. Objekt jsme si prohlédli pouze zvenčí. Následoval přejezd do obce Bošany, kde se nacházel první výrobní objekt firmy Baťa na slovenském území. V obci nás uvítal na obecním úřadě starosta Ing. Pavel Štros. Velmi zajímavou součástí programu v Bošanech pak bylo setkání se třemi pamětníky, kteří poutavě povyprávěli o svých zážitcích.

Poslední lokalitou navštívenou na slovenském území bylo město Partizánske, které do roku 1949 neslo jméno Baťovany. Prohlédli jsme si část města s typickou baťovskou zástavbou, evangelický kostel a římskokatolický kostel Božského Srdca Ježíšovo, postavený dle návrhu architekta Vladimíra Karfíka (1930–1946 vedoucí projekčního oddělení firmy Baťa ve Zlíně, mj. projektant výše zmíněné výškové budovy č. 21).

Závěrečný den exkurze patřil vlastivědnému programu zpět v České republice. Navštívili jsme Mikuláštkovo fojtství v obci Jasenná, exkurzní a návštěvnícké centrum firmy Rudolf Jelínek a zámek ve Vizovicích.

Účastníci archivní exkurze.

Foto Jana Barbora Slaběňáková